Meghívót kaptunk, kóstoltunk és vásároltunk...

"Közhírré tétetik!

Áldás Havának ötödik napján, Jászberény városának első Magyarok Vására kerül megrendezésre.

Ezen jeles alkalomból siessenek kicsik és nagyok, ifjak és aggok a Ferencesek templomának szomszédságába, a Szeretetotthon udvarába, ahol Jómagyar termelők földi javait, ügyes kézmívesek portékáit, pékek friss cipóját, baromfiak friss tojását találják meg kedvező áron. Lesz még továbbá rovásírás, nyuszisímogatás, íjászok, táncosok bemutatója, gólyalábon járás, kicsiknek kézmíves foglalkozások."

"Élni fog a nemzet, ami összetart." (Arany János) Szerkesztőség

Fotók: Kovács Béláné Pető Magdolna

Vezércikkek és politikai cikkek

Az országgyűlés ülésszaka végéhez közelít, s képviselőink, mint a lomha kaszások, amit egész nap elmulasztottak, rohamos sietséggel igyekeznek az estével helyreütni, hogy a munkának mégis nyoma legyen, ha számot kell adni róla a nagy gazdának – a közvéleménynek.

Hát íme most is közeleg az az idő, mikor a hazaszállingózó képviselők megemlékeznek hosszú elhagyattatás után, hogy ő is egzisztál a világon, s bizony ezúttal rajta voltak, hogy valahogy ne üres kézzel menjenek elébe. Éjt-napot összetéve, eddigi munkájokat, mely olyan volt, mint a Luca széke, hogy csak egy darabkát szabad rajta naponkint faragni, mohó hirtelenséggel fércelték össze, hogy legalább soknak látszassék. S a cél el van érve...

...képviselőink, ha pártfőnökök rájok nem parancsolják, hogy hová szavazzanak, nem bírnak megállani a saját lábukon. Hát akkor minek vannak ott, ha gondolkozni sem tudnak; vagy már oda jutunk, mint a rutének szűr-halinás képviselete, mely, ha a vezérök prüsszentett, ők is jónak látták testületileg prüsszenteni? Mert ha indokolt is lehet, hogy fontos országos nagy kérdésekben tömörülnek a pártok, a pártfegyelem összegyűjti az erőket, kiknek kötelességük a nagyobb rész véleményének feláldozni a sajátjukét, mert messze kiható következmények kívánják az egyéni vélemény ezen még ily esetben is csak alig jogosult alárendelését...

(1874. július 11., Magyar Néplap, 28. sz.) **Mikszáth Kálmán**

Legenda

Egy szép napon az Úr Hivatta angyalát. – Eredj, szolgám, hamar Ugord a holdat át, Repülj a földre, hol Oly rengeteg a kincs, Válassz olyat, minő Talán a mennyben sincs. Királyi koronákról A legszebb ékkövet, Vagy mit a föld fia Leghívebben követ.

Az angyal elrepült. Három nap odavolt. Lesték az angyalok, a csillagok, a hold.

Az angyal összejárt
Sok országot hamar,
(A Tisza-tájat is,
Hol szánt a kis magyar.)
Megnézte mind a föld
Szikrázó kincseit,
Páncélszekrényeket,
Hogy a kincs nincs-e itt.
Minden világcsodát megnézett hirtelen,
Meglelte végül is
A kincset idelenn.

Örömsikollyal érkezett harmadnapon az égbe: Búzakalászt és szőlőfürtöt tett az Úr elébe.

> (Ismeretlen költő verse) www.szalmakincstar.hu

A ládafiában találtuk

Aratás Jászfényszarun

Az aratás képei 1962-ben készültek

Jeles évfordulók

Július

125 éve született Kisfaludi Strobl Zsigmond (Alsórajk, 1884. július 1. – Budapest, 1975. augusztus 14.) szobrászművész. Első köztéri megbízását 1913-ban kapta: Horváth Mihály szobrát Szentesen állították fel. Alkotásai közül több mint ötven áll hazai köztereken. 1924 és 1960 között a Képzőművészeti Főiskola tanára volt. Az 1930-as években több utazást tett Angliában, ahol 75 portrét alkotott. A II. világháború után az egyik legtöbbet foglalkoztatott magyar szobrász volt. 1947-ben állították fel Budapesten a Felszabadulási emlékművet (Szabadság-szobrot).

195 éve született és 160 éve hunyt el Gábor Áron (Bereck, 1814. november 27. – Kökös, 1849. július 2.) az 1848–49-es forradalom és szabadságharc legendás ágyúöntője és tüzértisztje. Székely határőrcsaládban született. A gimnázium után katonának állt és 1846-os leszereléséig szolgált a 2. sz. székely határőrezrednél, a bécsi ágyúgyárban, majd tüzérségi, katonai műszaki ismereteket is szerzett. Híres felajánlása 1848 novemberében Sepsiszentgyörgyön hangzott el, a három általa öntött ágyút először a győztes hídvégi csatában használták. 1849. március 24-én Bem tüzér őrnagynak nevezte ki. Májusban Debrecenbe küldték, ahol Kossuth a székelyföldi hadigyárak igazgatójának nevezte ki. Összesen mintegy 90 ágyút öntött, az orosz erőkkel vívott kökösi csatában veszítette életét.

115 éve született André Kertész, eredeti nevén Kertész Andor (Budapest, 1894. július 2. – New York, 1985. szeptember 28.) fotóművész. Első fényképezőgépét 14 évesen kapta, majd harcoló katonaként az I. világháború frontjain és a hátországban is értékes képeket készített. 31 évesen budapesti hivatalnokéletét a párizsi művészvilágra cserélte, ahol elismert fotóművésszé vált. A nácizmus fenyegetésétől tartva 1936-ban feleségével New Yorkba költöztek. Itt hosszú ideig nem találta a helyét, mivel megrendelésre fotózott, művészként nem igazán ismerték el. 1964-ben azonban a New York-i Modern Művészetek Múzeumában rendezett önálló kiállítása megváltoztatta a róla alkotott képet, az USÁ-ban is nagy elismerésre tett szert.

95 éve született Fischer Annie (Budapest, 1914. július 5. – Budapest, 1995. április 10.) Kossuth-díjas magyar zongorista, kiváló művész. Pályája korán indult, nemzetközi áttörésre azonban csak akkor került sor, amikor megnyerte az 1933-as nemzetközi Liszt Ferenc Zongoraverseny első díját. Felfelé ívelő karrierjét a II. világháború szakította ideiglenesen félbe, ezeket az éveket Svédországban töltötte. Hazatérése után megszakítás nélkül itthon élt, innen járta a világot. Különösen szívesen látott vendég volt Angliában, Hollandiában, Franciaországban és Svájcban.

110 éve született és 25 éve hunyt el Brassaï, eredeti nevén ifj. Halász Gyula (Brassó, 1899. szeptember 9. – Eze, Alpes-Maritimes, Franciaország, 1984. július 8.) világhírű fotó- és filmművész, festő, író. A budapesti Képzőművészeti Főiskola növendéke volt. 1919-ben Berlinbe, onnan Párizsba ment. Amikor Párizsba érkezett, még nem tudott fényképezni, francia, német és erdélyi lapoknak írt riportokból, s alkalmi rajzolásból tartotta el magát. Az ott élő André Kertész támogatta, és vezette be a művészkörökbe. Az alig néhány évvel később kiadott fotóalbumaiban viszont már a lényegét tudta megragadni Párizsnak. E mellett képzőművészként és íróként is sikeres volt.

140 éve született Kandó Kálmán (Pest, 1869. július 10. – Budapest, 1931. január 13.) mérnök. 1892-ben szerzett gépészmérnöki oklevelet a József Műegyetemen. 1894-től a Ganz-gyárban dolgozott, elsőként az indukciós motorok terén mutatkozott meg zsenialitása. Első, 1902-be átadott önálló fejlesztése olaszországi vasútvonal villamosítása volt, mely a világ első, nagyfeszültségű váltakozó árammal működtetett vasútvonala lett. Az általa tervezett, első fázisváltós mozdony megvalósulását azonban már nem érte meg. Nevéhez 69, a villamos vasúti motorok, többfázisú váltóáramú motorok, önműködő kapcsoló-berendezések, felsővezetékek és erőátviteli telepek témákba tartozó szabadalom fűződik.

120 éve született és 50 éve hunyt el Schlosser Imre (Budapest, 1889. október 11. – Budapest, 1959. július 19.) labdarúgó, edző. Korának legnagyobb futball csillaga, a magyar labdarúgás első Európa-szerte elismert klasszisa volt a legendásan görbe lábú játékos. 13-szoros magyar bajnok és 7-szeres bajnoki gólkirály. Mindkettő a mai napig magyar csúcs. Klubcsapataiban (Ferencváros, MTK, Wiener AC, Budai 33) 284 mérkőzésen 368 gólt szerzett, míg 68 válogatott mérkőzésen 58 alkalommal talált be.

610 éve hunyt el Szent Hedvig (1374. február 18 – Krakkó, 1399. július 17) lengyel király (mivel a lengyel jog nem ismerte el a királynő jogát a trón örökítésére) és Litvánia nagyhercegnője. I. Nagy Lajos király halála után Mária lánya örökölte a magyar, Hedvig a lengyel trónt. Feleségül ment Jagelló Ulászlóhoz, az akkor még pogány litvánok keresztény hitre való térítésének igaz pártfogója volt. Szorgalmazta a meggyőzés elvét a kereszteléseknél, illetve a litván papság kiművelését. Halála után a lengyelek szentként tisztelték, noha a ténylegesen II. János Pál pápa avatta szentté 1997ben. 2006-tól a Dunakanyar védőszentje.

(Forrás: Neumann-ház – Jeles napok, MTA KFKI – HISTÓRIA, Új Könyvpiac – Évfordulók)

Kitekintés, szomszédolás – barangolás

A Jászság ötödik városa

Dr. Sólyom László köztársasági elnök 2009. július 1-jei hatállyal Jászkisér nagyközséget várossá nyilvánította. Az elszármazottakat tömörítő Jászok Egyesülete ebből az alkalomból tisztelettel és nagyrabecsüléssel köszönti a 191 év után ismét várossá lett település minden lakóját!

2008. évben nyújtotta be kérelmét a település első alkalommal a várossá váláshoz. A településnek 1818-ban I. Ferenc adományozott városi rangot, melyet 1901-ig meg is őrzött. Hajdú László polgármester szavaiból idézve: "...1818 után újra várossá vált Jászkisér, mutatva az erős hagyományokat és az elért eredményeket. A cím nem csupán elismerés, hanem lehetőség is egyben. Jászkisér előtt megnyílhat egy új út, megnyílhat egy fejlődéssel övezett jövő és csak rajtunk múlik, hogy a lehetőségeket hogyan tudjuk kihasználni. Érettségi Bizonyítványt kaptunk és egyben felelősséget arra, hogy eredményeinket miként hasznosítjuk. A múlt iránti kegyelettel, a jelen hazafias lelkesedésével s a jövőbe vetett törhetetlen bizalommal építsük Jászkisér városát!"

A Szerkesztőség nevében szívből gratulálunk!

Megérkeztek az első falubuszok a jászságba – Jászladányba és Jászszentandrásra

Az utófinanszírozással beszerzett járművek a kistelepülések esélyegyenlőségéhez és az elérhető szolgáltatások bővülő köréhez segíti hozzá a lakosságot. Az ÚMVP támogatásnak köszönhetően 5 jászsági település van a nyertesek között: Jászágó, Jászalsószentgyörgy, Jászfelsőszentgyörgy, Jászladány, Jászszentandrás.

Játszóteret épít a falu

Súr 1300 lakosú falu a Bakony alján, a Bakony kapujában. Nem vártak tovább, maguk építettek játszóteret a súriak. A pék, a lakosok, a fagyis, a szülők mindannyian hozzájárultak anyagiakkal vagy munkával a játszótér, a park építéséhez. A pék minden zsemle árából 1 Ftot, a fagyis gombóconként 5 Ft-ot, a boltos minden tejtermékből 3 Ft-tal járult hozzá a fejlesztéshez. A játszótér 1500 nm-es telkét az önkormányzat adta, a területet a szülők és a gyerekek közösen tisztították meg.

"Ez a kezdeményezés ráirányítja a helyi lakosok figyelmét arra, hogy érdemes helyben vásárolni, a helyi termelőket, vállalkozásokat támogatni. Ez mindannyiunk gyarapodását segíti."...

"Eseménydús hétvége áll a súri lakosok mögött. Június 20-án, szombaton falunapra, majd 21-én játszótéravatásra látogathattak el az érdeklődők. Bár az időjárás nem volt kegyes a falunaphoz, de még így is elmondhatjuk, tartalmas programok, fesztiválhangulat várta a látogatókat. Megrendezésre került a hagyományos utcafoci bajnokság, illetve a "Bakonyi Ízek" főzőverseny is, melynek győztese Fojtyik István lett. A gyerekeket sorversenyek, repülő varázsszőnyeg mozgatta meg, de a fafaragó sátra sem állt üresen. Felépült a jurta, készült a faluebéd, bakonyi fatányéros illata csábította az éhes közönséget. A két hónap alatt felépülő játszótér avatására indultak a családok. A társadalmi munkából készült játszótér megtelt az érdeklődőkkel, játékra vágyó gyermekekkel. Az ünnepélyes megnyitó után boldogan próbálgatták a mászókákat, hintákat. 50 lufi magasba emelkedése vitte hírül a világnak, a mai naptól hivatalosan is a gyermekeké lett a Pipitér. Több, mint 100 ember munkáját, segítségét dicséri ez a park, s bízunk benne mindenki ügye lesz, hogy ez a terület mindig megfelelő körülmények között várja a látogatóit" - Sógorka Miklós Súr polgármestere.

Nők a Fiatalokért Egyesület Sárréten

A 2005-ben alakult az egyesület Sárrét (Leader közösség) 13 településén lévő édesanyák kezdeményezésére. Célja, hogy olyan uniós forrásokat hoznak a térségbe, melyek a gyerekek és a családok közösségi életét javíthatják, a "közösséghiányos" életet ellensúlyozva erősítik az összetartozás érzését, a társadalmi feladatokra való felkészülést. A pályázati eredmények (programok, anyagi támogatások, sportfelszerelések, táncruhák, számítógépek stb.) a szülők, a pedagógusok és a gyermekek együttes munkájának köszönhetőek.

Milyen jövő vár a vidéki emberekre, milyen jövőt szán az EU a tanyáknak és a falvaknak? Erről tanácskoztak Lajosmizsén a II. Országos Vidéki Fórum résztvevői. Az EU támogatáspolitikájában nagy hangsúlyt kap a vidék fenn-

Videki Forum resztvevoi. Az EU tamogataspolitikájában nagy hangsúlyt kap a vidék fenntartása és fejlődése, a lakosság életminőségének javítása. Tudható, hogy 2013 után következő költségvetési időszak a jelenleginél nagyobb forrásokat biztosít a tagállamok vidék, és településfejlesztési programjainak támogatására. A szakemberek hangsúlyozzák, a sikeres vidékfejlődéshez nem elegendő a felülről jövő a szándék, szükség van a helyi közösségek aktív közreműködésére is. Glatz Ferenc, a Magyar Nemzeti Vidéki hálózat elnöke szavait idézve: "Magyarországon nincs rossz adottságú térség, ellenben számos olyan hely van, aholahol az ott élők nem tudják kihasználni az adottságaikat. Erre a problémára kell megoldást találni."

Hortobágy-Halastavi Kisvonat napja

A Hortobágyi Nemzeti Park Látogatóközpont szervezésében a Hortobágyi-Halastavi Kisvonat napja került megszervezésre június 13-án.

A Hortobágyi Halastavak Közép-Európa egyik legnagyobb halastórendszerét alkotják. A terület ismert madárélőhely. A Hortobágyi Nemzeti Park megalakulása óta már több mint 300 madárfajt figyeltek meg itt. A tavakon bivalygulya is legel. A kisvasút indítóállomásánál kiseszközös halászati bemutatót láthattak a látogatók. A tematikus napon folyamatosan közlekedett a kisvasút, ingyenes szakmai vezetéssel.

A hortobágyi Kilenclyukú híd felújítása

Szélesebb és korszerűbb lesz a 33-as főút Hortobágy településen átvezető szakasza. A közlekedőket ezentúl körfogalom várja a község központjában és a Kilenclyukú híd is megújul. A kivitelező azt ígéri: a munkákat a Hídi vásár idejére, augusztus 20-ra befejezi. A hortobágyi Kilenclyukú híd vakolatát verik le a munkások. Az Öreg Hölgy idén 176 éves. Felújítását már régóta tervezték, most új burkolatot kap. A felújítás miatt a forgalom ugyan lassabban halad a megszokottnál, a helyiek mégis örülnek a felújításnak. Úgy vélik, gazdasági fellendülést is hozhat a beruházás.

* * *

Gyöngyvessző Fesztivál és Falunap Pusztamonostoron

Ebben az évben június 20-án került megrendezésre a közel egy évtizede hagyománnyá vált rendezvény. Az egésznapos programot művészeti, sport-, ügyességi és főzőverseny, valamint gyermek rendezvények színesítették. A díszünnepségen sor került a "Pusztamonostorért Díj" és a "Post Humus" díjak átadására. A sokoldalú, jól megszervezett program része volt a "Tűzről pattant települések versenye" is, ahol Jászfényszaru csapata került ki győztesként. Gratulálunk a nyertes csapat tagjainak!

Kovács Béla

Jászladányi falunapok (július 3-4-5.)

2009. július 04. szombat

Élmény ez a tér! S valóban, a település központjában a főtéren meglepő látvány tárult a szemünk elé: a kézművesek, árusok utcája, a rendezvénytér, a kitűnő technika (minden jól hallható volt), a vásári kikiálltók közhírré tették a soron következő programokat, lehetőségeket (családi programok), a gyönyörű csobogó kút s a település díszpolgárainak a táblái, kézlenyomata emlékhely egyik látványossága, hogy a település díszpolgárainak kézlenyomatával ékesítik azt.

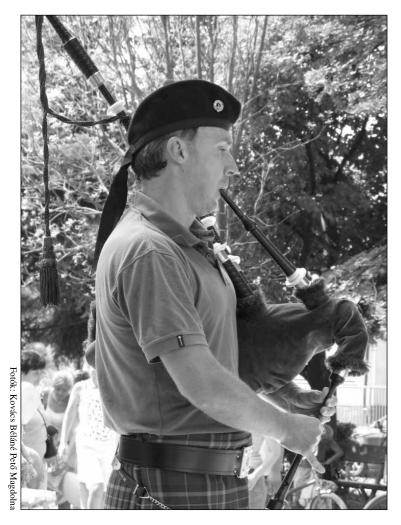
Mint azt Dankó István polgármester elmondta, a jeles személyiségek életműve, "keze munkája" már önmagában is nyomott hagyott Jászladányon, ennek is emléket állított az új alkotás.

A sok-sok gyermek, akik alig várták már, hogy birtokba vegyék a játszóteret s a szülők, akik elégedetten nézték a szép pihenő padokról csemetéjüket és az eseményeket.

Kora délelőtt kezdődött a program a játszótér ünnepélyes névadójával és átadásával: Dankó István polgármester megnyitójában felidézte gyermekkorunk mesefiguráit – gondolataink között ott futottak kedvenc meséink (mi még a magyar meséken nőttünk fel) és mesefiguráink. Szinte láttuk már az ismétlődő mozdulataikat s hallottuk hangjukat... s megtudtuk, hogy a közös kedvencünk "adta nevét" a játszótérhez – "Mazsola Játszókert" – in memoriam Bálint Ágnes.

Ezt követően skót dudaszó hívogatott a főtérre, Jarabek Imre dudaművész káprázatos előadásában.

A Rákóczi Lovas Hagyományőrző Egyesület előadásában megtekinthető volt a hagyományos kalodába zárás, asszonyverés, deresre húzás.

A Borókás társulat megelevenítette a népi ügyességi játékok közül a Diótörőt, a Sárkánydobálót, a Kakaslövést, a Bajvívást, a Karikadobálót, a Pörgetyűzést stb. hagyományát, amelyet kicsik és nagyok egyaránt kipróbálhattak.

Ismeretterjesztő előadás volt hallható a Szent Koronáról a Polgármesteri Hivatal Dísztermében, egyidejűleg megtekinthető az Inkoronáta jóvoltából a Korona hiteles másolata (13.30 és 16.30 az előadást megismételték).

Déltől a Paprikajancsi című klasszikus vásári bábjáték szórakoztatta a gyerekeket a főtéren, s a fiatalokat zenés programok várták: a szolnoki Polip együttes klasszikus rockzenei csemegéi, Bíró Brigitta táncösszeállítása, s a színpadra várták Palcsó Tamást is.

Gálaműsor: Díszünnepség, a Korona másolatának ünnepélyes fogadása, díszpolgári díj átadása, helyi művészeti csoportok műsora (néptánc, modern tánc, mazsorett, break összeállítás), finálé.

Esti programok: Padlás című musical műkedvelő előadása az R-Musical Kórus és a Dean Dyer Rockegyüttes prezentálásában (vezényelt: Rimóczi Mónika, a szolnoki Szigligeti Színház korrepetítora), AD stúdió zenekar élő nagykoncertje, tűzijáték és utcabál zárta az aznapi programkat.

Egész nap várta vendégeit a Szent Korona hiteles másolata a Polgármestei Hivatal dísztermében, az Új Néplap fotókiállítása a főtéren felállított sátorban, amely a megye városai után most Jászladányra érkezett, ingyenes ugrálóvár és trambulin, népművészeti kirakodóvásár, "nyitott kézműves műhely", ahol a kovácsmester munkáit csodálhattuk meg s a kisvonat, amely a főtéren utaztatta a "mazsola korosztályt" s a tájház állandó kiállítása.

A Szerkesztőség nevében gratulálunk a látványban, élményben gazdag programhoz.

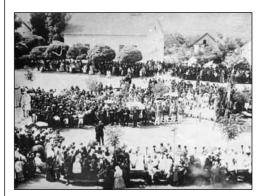
Kovács Béla

85 éve történt...

Az első világháború áldozatainak emlékére, tiszteletére állítottak emlékművet – mint a legtöbb magyar településen – Jászfényszarun is. A szobor alkotóiról és készítéséről már előző lapszámunkban (Pipafüst III. évfolyam, 5. szám) Farkas Kristóf Vince cikkében részletesen olvashattunk.

A Hősök szobrát 1924. július 6-án avatták fel nagy ünnepség keretében a Templomkert északi végén. Beszédet mondott Dr. Czettler Jenő, országgyűlési képviselő. Ki volt Czettler Jenő?

1879. április 2-án született Jászárokszálláson, bár csak anyai ágon volt jász származású, kötődését a szülőföldhöz, a Jászsághoz mindhalálig megőrizte, barátságokat ápolt földieivel. A jászberényi gimnáziumi érettségi után a budapesti, majd a berlini egyetemen szerzett jogi diplomát. Dolgozott a Földművelésügyi Minisztériumban, földművelésügyi államtitkárként, tevékenykedett a Magyar Gazdaszövetségben, igazgatója, alelnökeként, az MTA levelező tagja. Tanított, sőt rövid ideig rektora is volt a József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemnek.

1947-ben, nyugdíjazása után, Nagy Imre vette át a katedráját. 1920-ban a jászjákóhalmai kerület országgyűlési képviselővé választotta, a Jászok Egyesülete Budapesten vezetője, 1937-ben kinevezték a felsőház örökös tagjának. Később, a német megszállás idején nem vett részt a politikai életben, elítélte a németbarát politikát. 1945-ben "igazolták", tehát az új rendszer nem talált kivetnivalót a múltjában, négy évvel később többedmagával mégis kizárták az Akadémiáról, 1950. december 18-án pedig koholt vádak – vasúti szabotázsakció szervezése alapján letartóztatta az ÁVH. Tizenkét évre ítélték, ami egy hetvenéves ember esetében egyenlő volt a halálbüntetéssel. 1953 áprilisában – a pontos dátumot családja sohasem tudta meg – a börtönkórházban halt meg. 1992-ben exhumálták a 301es parcellából, s földi maradványait a tápiósági családi kriptában helyezték örök nyugalomra.

Kovács Béláné Pető Magdolna

Közérdekű hírek

Dr. Kocsis András helyettesítése a gyermek körzetben:

Dr. Zsemberovszky Mária, gyermekorvos

- július 7-14.
- július 20-24.
- július 27-31. között
- a Deák F tér 1. alatti rendelőben 8–9 óra között helyettesít.

* * *

Tájékoztatom betegeimet, hogy szabadság miatt

- július 27–31-ig Dr. Vida Zsuzsanna,
- augusztus 3–7-ig Dr. Tóth Zoltán helyettesít.

Dr. Palencsár Csaba háziorvos

II. Tápiómenti Hagyományőrző Fesztivál Tóalmáson

Azzal a céllal kezdtük el 2008-ban a Fesztivál megszervezését, hogy térségünkben legyen egy rendezvény, ami összefogja a Tápiómenti települések értékeit, hagyományait.

Három szálon futott ez a program a népi kultúra, népdal, néptánc, népzene, népmese, népviselet a színpadi műsorokban, gasztronómia: a települések megfőzik hagyományos, jellegzetes ételeiket a Fakanál utcában, valamint a Kézművesek utcájában a községekben élő kézművesek mutatják be portékáikat és adnak lehetőséget mesterség kipróbálására az érdeklődőknek.

Minden program zsűrizve volt, érmekkel, diplomákkal, vállszalaggal, ajándékokkal köszöntük meg a résztvevőknek.

Kézművesek utcájában is érdekességnek számított a paraszti udvar bemutatása Szentmártonkátáról, a halászkunyhó Farmosról, népi gyógyászat jurtában Mendéről, méz bemutató Tóalmásról és trófea bemutató a Szikra Vadásztársaságtól.

A művelődési házban "Pest megye értékei" címmel nyílt kiállítás Pest megye 1000 éves évfordulója alkalmából. A nap színfoltjának számított a rendezvénnyel párhuzamosan zajló VI. Fogathajtó Baráti Talál-

Így volt ez idén június 27-én is, a II. Tápiómenti Hagyományőrző Fesztiválon.

Tizenegy település vett részt rendezvényünkön: Tápiószele, Farmos, Újszilvás, Szentmártonkáta, Szentlőrinckáta, Kóka, Sülysáp, Úri, Mende, Tóalmás és vendégünk volt a Galgamentéről Zsámbok község.

kozó a sportpálya túlsó felén. A gyermekeknek egész nap rendelkezésükre állt a középkori játszóház gólyalábastól, íjászatig, agyagozásig kedvük szerint játszhattak.

14 órától estig folyamatosan léptek fel a települések csoportjai műsoraikkal.

A nap végén a "Csillag születik" című televíziós tehetségkutató műsorból ismert

Bővítettük programunkat borversennyel és paraszt olimpiával kezdtük – ami régi paraszti eszközökkel végzett paraszti munkák ügyességi versenyéből állt, valamint egy totó kitöltéséből, tárgyak népi kifejezéseit kellett eltalálni.

Rendkívüli sikere volt a programnak, úgy a résztvevő települések csapatai, mint a közönség körében.

4 for Dance fergeteges szuperprodukciója kápráztatta el a közönséget.

Nyugtázzuk, hogy a sok munkának és izgalomnak eredménye volt ez a sikeres rendezvény. Sok embernek szereztünk kellemes napot, kikapcsolódást, jó szórakozást. Jövőre újra, ugyanitt találkozunk.

Püspökné Horváth Gizella A tóalmási Művelődési Ház igazgatója

Penczner Pál kiállítása

A jelenleg az USA-ban élő és alkotó Penczner Pál 1916-ban Jászfényszarun született. Az absztrakt és realista stílusban egyaránt alkotó művész több művének másolatát és eredeti műveket is ajándékozott szülővárosának, amelyek első ízben kerülnek bemutatásra Jászberényben. A Hamza Gyűjtemény és Jász Galéria szervezésében látható kiállítás megnyitóünnepségére 2009. július 16-án (csütörtökön) 17 órai kezdettel kerül sor, az az egykori Jászkürt Fogadó épületében (Déryné u. 6.).

és megalapította a Penczner Művészeti Iskolát, amelynek igazgatója és tanára is.

Művészetében a tradicionális ábrázolásmód mellett a saját útját járta, új irányzatok, új technikák után kutatott. Szürrealista, idő-expresszionista (az idő és a világegyetem összefüggéseit feldolgozó munkái), impresszionista alkotásai, híres személyekről festett portréi méltán kaptak és kapnak elismerést az amerikai és európai művészeti életben.

Munkái a világ számos jelentős múzeu-

A kiállítást megnyitja: Győriné dr. Czeglédi Márta, Jászfényszaru város polgármestere.

Penczner Pál festőművész 1916-ban született Jászfényszarun. Művészeti tanulmányait Vácott és Budapesten ösztöndíjasként folytatta és a Budapesti Kereskedelmi Akadémia hallgatója volt.

A II. világháborúban tartalékos tisztként szolgált, a nyugati fronton harcolt, majd 1945-ben Németországban hadifogságba esett, ahol sok portrét festett az amerikai katonákról és tisztekről.

A háború után, 1951-ben kivándorolt Amerikába. Feleségével, az ötvösművész Jolanda asszonnyal New Orleansban, majd később Tennessee állam fővárosában, Memphisben telepedtek le. 1951 szeptemberében rendezte első önálló kiállítását a memphisi Művészetek Házában. Az elkövetkező 40 év alatt több mint 75 önálló és számtalan csoportos kiállítása volt az USA nagyvárosaiban: New York, Philadelphia, Chicago, Washington, St. Louis stb. Művészi tevékenysége mellett létrehozta a Penczner Fine Art Gallery-t, Memphisben,

mában, vállalatoknál, egyetemeken, magángyűjteményekben találhatók. Számos díj és kitüntetés birtokosa. Tagja több művészeti társaságnak, az Amerikai Művészek Ligájának. Nevét megtalálhatjuk a "Ki kicsoda az amerikai művészvilágban" című lexikonban, a Művészetek nemzetközi címtárában is.

Penczner Pál többször hazalátogatott szülőhelyére, Jászfényszaruba. 1995-ben több jelentős művének másolatát és egy eredeti művet Jászfényszaru városnak ajándékozott. Az eseményt 2002-ben újabb adomány átadása követte. A másolatok között szerepel a "Krisztus és a tizenkét apostol" című sorozat, amelynek eredetijét a Vatikánban őrzik, illetve az "Amerikai csillagos éj", amely eredetije pedig a washingtoni Fehér Házban található.

A jászfényszarui Penczner-gyűjtemény először látható Jászberényben a nagyközönség számára. A tárlat az egykori Jászkürt Fogadó épületében (Déryné u. 6.) hétköznap 10 és 17, szombaton pedig 14 és 17 óra között látogatható.

www.hamzamuzeum.hu

Múzeumpedagógiai órák a Penczner Pál festmények gyűjteményes helyén, Jászfényszarun a Rimóczi kastélyban, Szabó Zsóka, a művészeti iskola tanára vezetésével

Mesél a múlt (l. rész)

Fecske, Során, Gyila családok Fényszaruban

Jászberényben a XIX. század végére három gőzmalom működött. Az elsőt a jászárokszállási származású Ferenczy János állította 1878-ban a város központjában, a Kossuth utcán. A másodikat Fecske János létesítette 1882-ben, szinte a Ferenczy-malommal szemben a Zagyva bal partján. A harmadik a Vallus családé volt a Gyöngyösi út mentén 1894-ben.

A Fecske család ősei a redemptió táján érkeztek Jászberénybe, a város kiterjedt határában gazdálkodtak, tehetős birtokos gazdaként. A család rendkívül népes volt, 10-13 gyermek is született. Portelek, Szentimre, Csíkos, Boldogháza, Négyszállás területén mindenütt volt Fecske-birtok, tanya.

A család egyik ágának tagja, Fecske János földbirtokos (1827-1899) első felesége, Bartal Terézia családja révén a szárazmalmokkal is kapcsolatba került, majd a kor igényeit, lehetőségeit követve 1882-ben gőzmalmot létesített. Ezt János fia (1852-

Sorbán Tekla

1922) örökölte, és működtette, de a gazdasági vállalkozást jelentősen fejlesztette is...

...Fecske János 1871-ben megházasodott, Sárközi Erzsébet volt a felesége. Bár tizenkét gyermekük született, csak az utolsó kettő, Sándor (1891) és Erzsébet (1898) maradt életben. A malom, a fürdő és a villanytelep örököse, **Fecske Sándor** (1891–1970) egy jelentős ipartelepet vett át apjától.

...Fecske Sándor jogot tanult, majd 1914-ben megnősült. Az Erdélyből származó – szép és igen művelt – Csernefalvy Sorbán Emmát (1893-1982) vette feleségül. Az esküvőt a Hunyad megyei Petrillán tartották, nem Jászberényben. A Csernefalvy Sorbán család ebből a Zsil-völgyi,

még kisgyermekként halt meg. Ifjabb Fecske Sándor tehetséges tollforgató volt, 1936-tól a Jász Hírlapban is sokat publikált. Széles látókörű, művelt ifjú volt, amihez bizonyára az is hozzájárult, hogy édesanyja eredetileg tanítónő volt, francia és német nevelőnőt is fogadtak mellé, így mindkét nyelvet kitűnően beszélte. Ifjú Fecske Sándor a II. világháborúban ott volt

A három fiú (unokatestvérek) – balról Gyila Ferenc, Fecske Sándor és Gyila Barna

többségében románok lakta bányászvároskából származott. A családfő Brassó rendőrkapitánya is volt. A Sorbán lányok – Emma, Tekla és Flórika – egyik unokatestvére Jászberénybe jött férjhez, a Mallár családdal állt kapcsolatban. A Sorbán lányok hozzá jöttek látogatóba, s valószínűleg így ismerkedtek össze a Fecske-malom tulajdonosával, s így lett belőle házasság.

...Fecske Sándor malomtulajdonosi mivolta mellett gazdálkodott, s minden jó ügyet támogatott, nagyon segítőkész volt, amihez felesége Emma asszony kedves, szociálisan érzékeny személyisége is hozzájárult. A társadalmi élet számukra szinte kötelezően előírta, hogy adományokat tegyenek minden haladó, szegényeket támogató dologra. Ha egy malmi dolgozó családjában gyermek született, akkor egy nagy kosarat telepakolva – a cselédlány kíséretében – Emma asszony látogatóba ment, s mindenféle finomságot vitt a gyermekágyas anyukának.

Fecske Sándornak és Emma asszonynak már csak két gyermeke született, Sándor 1915-ben és György 1921-ben. György Erdély és a Vajdaság visszacsatolásakor. Leszerelt és 1941-ben útjára indította az Ugar című színvonalas, irodalmi, társadalmi folyóiratot. Majd 1942 tavaszán – egy hirtelen jött tüdő- és agyhártyagyulladásban – tragikus hirtelenséggel meghalt.

Emma asszony egyik testvére, Tekla és családja Jászfényszaruban élt. Ő Gyila Ferenc főjegyző felesége volt. Gyila Ferenc (Déva, 1890) Budapesten járt közigazgatási tanfolyamra. Valószínűleg itt került kapcsolatba a jogi tanulmányokat folytató Fecske Sándorral, aki aztán az erdélyi család barátsága révén a szintén erdélyi Sorbán lányokkal is megismerkedett. A trianoni országvesztés után Gyila Ferenc nem tette le a hűségesküt a román kormányra, így elhagyták Erdélyt. Feleségével, Sorbán Teklával előbb Jászberénybe jöttek, hiszen rokonaik itt éltek. Gyila Ferenc 1920-ban Jászárokszállás jegyzője, 1921-től Jászfényszaru főjegyzője volt, 26 hold földet is szerzett, s gazdálkodott. Gyermekei Barnabás (1922) és Ferenc (1924) már itt születtek.

A Gyila fiúk a jászberényi gimnáziumban tanultak 1932 és '42 között, a Fecske csa-

Portisch Tekla, a nagymama

lád egyik, malom melletti lakházában töltötték a tanéveket, s anyai nagymamájuk, Portisch Tekla gondozta őket itt. Csak a szünidőkben mentek haza Fényszaruba.

(Folytatás a következő lapszámban)

Kiss Erika

A Fecske-malom története 1882-2009 című kötet most jelent meg. Jászberényben kapható a Líra könyvesboltban, a Jász Múzeumban, valamint a szerzőnél, Kiss Erikánál. Tel.: 30/302-6171

Könyvajánló

Korniss Péter: Kötődés 1967–2008 (Helikon Kiadó 2008)

"Meg kellene örökíteni azt, ami hamarosan eltűnik! Fotográfusként ennél szebb feladatot nem is találhattam volna magamnak."

Korniss Péter könyvében a keleteurópai hagyományos paraszti életforma és kultúra lassú eltűnése, változása rajzolódik ki. Személyes hangon, sok együttérzéssel beszél egy olyan világról, amelynek fényképezésére több mint negyven évet szentelt.

"Dokumentarista fotográfusként mindig tárgyilagos akartam lenni, de magamban tudtam, hogy ez lehetetlen. Tudtam, hogy természetem, tudásom és élményeim meghatározzák, mit s hogyan látok, s miként fényképezek.

A képek üzenete eldőlt, mielőtt megnyomtam volna az exponálógombot."

Légiháború Szolnok megye felett

2009. június 2-ától a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Levéltár- vetkező: a repülő főhadnagy gépe a németekkel közösen a ban látható az a kiállítás, mely a helyi és megyei II. világháborús tragikus eseményeinek állít emléket. A levéltári kutatások dokumentumain kívül a Szolnoki Repülőmúzeum, a Damjanich János Múzeum és a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum által a kiállítás időtartamára átadott tárgyi emlékek is helyet kapnak. A rendhagyó kiállításon szereplő dokumentumok közül talán a legérdekesebbek azok az iratok, fényképek és térképek lesznek, amelyek a harci cselekményekről és drámai következményekről számolnak be. Ilyen például a Jászkiséren 1944. szeptember 18-án, délben történt bombatámadásról szóló főjegyzői irat is, mely szerint egy feltehetően szovjet bombázógép 8 db, egyenként 500 kg-os bombát dobott le a község belterületére, melyek a célpontot elvétve egy szekérkaravánba csapódtak.

A levéltári kutatások természetesen föltártak mélyebb részleteket is a légiháború résztvevőiről és sorsáról. Ilyen pl. Halmay Gusztáv repülő főhadnagy esete is, akiről a harcok befejezése után Kőszegen, 1945. június 3-án kelt levelében bátyja tudakozódik. A kétségbeesett testvér és anya kérdésére a válasz a köszovjetek ellen vívott légi csata során 1944. november 13-án Jászalsószentgyörgyön lezuhant, a hősi halottat a faluban te-

A nagyszabású helytörténeti kiállítástól országos érdeklődést remélnek a szervezők, akik igyekeznek összefüggéseiben vizsgálni és a közönség elé tárni a második világháború borzalmait és drámai eseményei.

A levéltár lehetőséget biztosít csoportos és egyéni látogatók számára a levéltár megtekintésére. Az előre bejelentett csoportok, iskolai osztályok, szakkörök részére a munkatársak ismertetőt tartanak a levéltár történetéről, munkájáról és bemutatják az állandó kiállítást. Az intézményben tanári kísérettel történelem órák, szakköri foglalkozások is tarthatók, melyek témáit a levéltári források biztosítják.

Cím: Szolnok, Pozsonyi út 40-42 • Tel.: 56/421-404, 56/344-161 A kutató- és ügyfélszolgálat nyitva tartása: hétfő-csütörtök: 8.00-15.30 • péntek: 8.00-13.30

Közéleti Civil Hírmondó

Kiadja:

Bedekovich Lőrinc Népfőiskolai Társaság Felelős kiadó:

Kovács Béláné Pető Magdolna

Szerkesztőség:

5126 Jászfényszaru, Fürst Sándor u. 1. Fax: (57) 422-527 · E-mail: info@bedekovich.hu

> Szerkesztőbizottság elnöke: Dr. Palencsár Csaba

Készítette: az Új Berea Kft. Tel.: 455-9080, fax: 455-9081 e-mail: ujberea.kft@chello.hu

Felelős vezető: a Kft. ügyvezető igazgatója ISSN 1789-6304

A lap megjelenését támogatja:

Szociális és Munkaügyi Minisztérium

Alapprogram

Balestmegelőzés

Megyénk útjain sajnos gyakori a kerékpáros baleset. A statisztika évekre visszamenőleg azt mutatja, hogy a megye területén évente átlagosan 180-200 olyan kerékpáros baleset történik, melyben a kerékpáros sérülést szenved. A baleset bekövetkezése vonatkozásában közel fele-fele arányban a kerékpárosok, illetve a más járművezetők okolhatók. Ez azt jelenti, hogy minden második nap bekövetkezik egy kerékpáros elütés, melynek kimenetele sok esetben csak a szerencsén múlik. A megyében történő sérüléses balesetben a kerékpáros elütések jelentős arányt képviselnek.

Az elmúlt évek adatai alapján a megye útjain évente 13-15 kerékpáros veszti életét, melynek felében a kerékpáros, a másik részében egyéb járművezető a vétkes.

A kerékpáros balesetek legfőbb oka az elsőbbség meg nem adása, az irányjelzés elmulasztása, hirtelen irányváltoztatás, a kerékpár kivilágítatlansága és ide tartozik az ittasság is.

Óriási forgalmat bonyolítatnak le közútjaink. Nem lehet már a mai közlekedésben következmények nélkül megtenni azt, amit 10-15 évvel ezelőtt. Nem lehet a kerékpárral – más járművel sem – irányjelzés nélkül, hátratekintés nélkül és megfontoltság nélkül bekanyarodni úgy, hogy magunk, vagy mások életét, testi épségét ne veszélyeztessük. Zsúfoltak az utak és szinte hangtalanul suhanó gépkocsik közlekednek rajta. Ma már mindenütt kell arra számítani, hogy azon az úton, útkereszteződésben más is közlekedik. Lehet, hogy az egyik pillanatban még nem látszik, de a másik pillanatban már forgalmi viszonyba kerülhetek vele, lehet, hogy elsőbbséget kell adni számára, és az is lehet, hogy meg is kell állni. A közlekedés veszélyes üzem. A közlekedésben a másodpercek töredéke alatt kialakulhatnak új közlekedési szituációk, melyhez hasonlóan gyorsan alkalmazkodnunk kell. A közlekedés szabálytisztelő, higgadt, megfontolt, egész embereket kíván, mely feltétel megvalósulása esetében sem zárható ki teljes mértékben a balesetek, a közúti tragédiák bekövetkezése.

A Megyei Baleset-megelőzési Bizottság felhívja a kerékpárosok figyelmét, hogy ne feledjék kivilágítani járművüket, fokozottan figyeljenek az elsőbbségadási kötelezettségekre, az irányjelzés és irányváltoztatás szabályaira. Amennyiben a forgalmi helyzet megkívánja, a kényelmet feladva szálljanak le a kerékpárról és tolják át az útkereszteződésen, higgyék el megéri! Az autósoktól elvárható, hogy a kerékpárosokat tekintsék a közlekedésben egyenrangú partnernek. Különös óvatossággal közelítsék meg a gyermek- és időskorú kerékpárosokat. Útkereszteződések közelében csökkentsék sebességüket és a kerékpárosok előzésekor tartsanak nagyobb oldaltávolságot. Köszönjük!

E néhány alapvető erkölcsi és közlekedési szabály betartása elősegítheti azt, hogy a kerékpárosokat ért közlekedési balesetek száma csökkenjen, és ne kelljen hírt adnunk további kerékpáros tragédiákról.

http://www.balesetmegelozes.extra.hu

Gyermekek a kerékpáron

A nagyobbak már önállóan kerekezhetnek – természetesen 12 év alatt főútvonalon csak szülői felügyelet mellett! Fontos, hogy a gyermekek megtanulják a közlekedési szabályokat (hasznos a gyakorlóközlekedési park) s a kerékpár műszaki állapotát, kivilágítottságát rendszeresen ellenőrizzük.

A gyermekek biztonságos szállítására számos balesetvédelmi eszközt fejlesztettek már ki – a lábvédelemmel ellátott biz-

tonsági gyermekülések, küllővédők, bukósisakok, térd és könyökvédők, láthatósági mellények. Kerékpáron 10 éven aluli gyermeket (csak egy főt!) szállíthat a 18. életévét betöltött vezető.

Hasznos tanácsok a biciklis gyermekülések vásárlásához és használatához

- csak a stabilan ülő gyermeket ültessük biztonsági gyermekülésbe
- a vázra szerelhető ülések ajánlottabbak, mert stabilabbak, rugalmasabbak (bár kapható a csomagtartóra szerelhető változat is)
- használat előtt ellenőrizzük, hogy megfelelően van-e rögzítve, majd érdemes előbb kipróbálni rövidebb távra
- a gyermekülés ne korlátozza a vezető mozgását és a biztonságos közlekedést
- olyan gyermekülést válasszunk, amely lábvédővel ellátott és a láb rögzítése biztosított
- az ülés támlája érjen a nyak magassága fölé, hogy nyakat és a fejet tartsa
- a bukósisak a gyermeknek és a szülőnek is elengedhetetlen
- legyen a gyermekülésen fényvisszaverő prizma
- a biztonsági övet mindig csatoljuk be az ülésen és állítsuk megfelelő méretre
- hosszú utakra ne vállalkozzunk (megterheli a gerincet) s mivel a gyermek nem végez aktív mozgást, kihülhet a hűvös széltől
- rejtsük el a nyereg rugóit, nehogy biciklizés közben összenyomja, beszorítsa a kicsi ujjait
- melegben gondoskodjunk a megfelelő UV sugárzás elleni védelemről és a kellő folyadékbevitelről
- soha ne hadjunk gyermeket egyedül az ülésben – egy apró mozdulattól is felborulhat a kerékpár

Forrás: Dr. Kiss Katalin Gyermekbalesetek megelőzése c. könyve

Baleseti statisztika Jász-Nagykun-Szolnok megyében eddig

* * *

259 személyi sérüléssel járó közlekedési baleset történt, melyek közül 16 halálos kimenetelű volt, 83 súlyos sérüléssel járt, míg 160 esetben könnyű sérülés volt a baleset eredménye. A legtöbb baleset oka továbbra is a gyorshajtás, az elsőbbség meg nem adása illetve a kanyarodási szabályok megszegése. Több olyan baleset is történt, ahol a kihelyezett "Elsőbbségadás kötelező!" jelzőtábla utasítása ellenére sem biztosítottak áthaladási elsőbbséget a védett úton közlekedőnek. Ennek oka a figyelmetlenség, avagy ittasság volt. Itt hívjuk fel a figyelmet, hogy útkereszteződésbe minden esetben - még ha védett útvonalon haladnak is – járművükkel fokozott óvatossággal hajtsanak be, kellő körültekintéssel. Különösen veszélyes lehet, ha a lemenő nap fénye megzavarja a járművezetőt, ilyenkor a szemből érkező jármű nehezebben észlelhető, ezért ilyen esetekben – főleg balra történő kanyarodáskor – inkább álljanak meg a járművükkel és győződjenek meg a kanyarodás veszélytelenségéről.

Továbbra is magas az ittasan okozott balesetek száma. Míg az elmúlt év azonos időszakában 15 esetben volt ittas a személyi sérülést okozó járművezető, addig idén ez a szám az előző kétszerese. Az ittas járművezetők kiszűrésében segít az új típusú Dräger alkoholszondák használata. Ez a szonda sokkal kisebb légbefúvással pontosan kimutatja, hogy a vezető fogyasztott-e szeszes italt a vezetés megkezdése előtt.

Mindenkinek balesetmentes közlekedést kívánunk!

www. balesetmegelozes.extra.hu

Rövid hívek

Kazinczy emléktúra Széphalomra

A Fényszaruiak Baráti Egyesülete és a Városi Könyvtár Kazinczy Ferenc születésének 250. évfordulója és a Magyar Nyelv Éve alkalmából 2009. augusztus 22-én (szombaton) az érdeklődőknek önköltséges autóbuszos kirándulást szervez. Mottónk Petőfi Sándor gondolata: "...szent hely, szent az öreg miatt, kinek ott van háza és sírhalma. Kötelessége volna minden emelkedettebb magyarnak életében legalább egyszer oda zarándokolni..." A kirándulás uticélja Széphalom, az utazás során a következő helyeket, nevezetességeket tekintjük meg:

- a boldogkőváraljai vár
- vizsolyi református templom és a Vizsolyi (Károli) Biblia
- füzéri vár
- Hollóházi Porcelánmúzeum
- a Magyar Nyelv Múzeuma és a Kazinczy emlékpark és sírkert, Széphalom.
   Visszafelé pedig lehetőség van Sátoraljaújhelyen kipróbálni Magyarország leghosszabb libegőjét.

Indulás reggel 6 órakor, érkezés kb. este 10 órakor.

Az emléktúra utazási- és belépőjegyek költsége: Felnőtteknek 4200 Ft/fő, diákoknak, nyugdíjasoknak 3300 Ft/fő. A libegő fakultatív program, amely felnőtteknek 950 Ft, diákoknak, nyugdíjasoknak 630 Ft-ba kerül.

A kirándulásra jelentkezni augusztus 1-ig személyesen a Városi Könyvtárban, a Rimóczi kastélyban Tóth Tibornál vagy Lukács Pálnál 2200 Ft utazási költség befizetésével lehet. Szeretettel várunk minden érdeklődőt!

Tóth Tibor

Esettanulmány pályázat családi vállalkozások számára

Kiíró szervezet: SEED Kisvállalkozás-fejlesztési Alapítvány

Beküldési határidő: 2009. augusztus 17.

Pályázók köre: Családi vállalkozások tulajdonosai, vezetői. Bármilyen típusú családi vállalkozás pályázhat, de az értékelésnél többletpontot kapnak azok a szervezetek, amelyeknél:

- a vállalkozást már a második generáció vezeti, vagy
- két generáció dolgozik együtt, vagy
- a második (következő) generáció készül az utódlásra.

A pályázat tartalma: A pályázó(k) feladata a saját vállalkozás történetének, jelenlegi működésének és jövőbeni terveinek feldolgozása esettanulmány formájában. Részletek: www.seed.hu

Elérhetőségek: SEED Kisvállakozás-fejlesztési Alapítvány

Cím: 1024 Bp., Rómer Flóris u. 22-24. • Tel.: +36 1 212-2179; +36 1 316-4987

Soltész Anikó

felnőttképzési tevékenységért felelős vezető (asoltesz@seed.hu)

Fogathajtó verseny

Szeretettel meghívjuk a 2009. augusztus 02-án (vasárnap) tartandó amatőr fogathajtó versenyre, mely hagyományteremtő céllal, első alkalommal kerül megrendezésre Jászfényszarun.

Helyszín: Jászfényszaru, a Pipacs utca végén található füves terület

Program:
7.00–8.00 Fogatok beérkezése
8.30 Pályabejárás

9.00 Technikai értekezlet 9.30 Ünnepélyes megnyitó

9.45 Félvér egyes fogatok akadályhajtó versenyszáma – I. forduló
 10.15 Félvér kettes kezdő fogatok akadályhajtó versenyszáma – I. forduló

11.15 Félvér kettes haladó fogatok akadályhajtó versenyszáma – I. forduló 13.00–14.00 Ebéd – közben: csikós bemutató, huszár bemutató, íjász bemutató

14.00 Félvér egyes fogatok akadályhajtó versenyszáma – II. forduló
 14.30 Félvér kettes kezdő fogatok akadályhajtó versenyszáma – II. forduló

15.30 Félvér kettes haladó fogatok akadályhajtó versenyszáma – II. forduló

15.30 Félvér kettes haladó fogatok akadályhajtó versenyszáma – II. forduló

17.00 Összervetés

17.00 Összevetés

17.30 Ünnepélyes eredményhirdetés

A verseny ideje alatt: pónilovagoltatás, büfé, kirakodóvásár. Bővebb információ: Zsámboki Zsolt – 06-30/279-34-25 Minden kedves érdeklődőt szeretettel vár a rendezőség!

Közérdekű telefonszámok

Orvosi ügyelet: 06-37-341-040

Mentők: 104 Tűzoltóság: 105

Tűzoltóparancsnok (Jászfényszaru): 06-30-974-5690

Rendőrség (Jászberény): 107

Rendőrőrs: (Jászfényszaru): 06-57-422-138, mobil: 06-70-330-7626

TIGÁZ hibabejelentés: 06-28-430-488 Falugazdász: 06-30-598-1307

Vízmű: hibabejelentés munkaidőben: 06-57-422-631,

munkaidőn túl: 06-30-275-3350

Szennyvíz-ügyelet: 06-57-423-938 (munkaidőben) és 06-30-429-4195

ÉMÁSZ hibabejelentés: 06-40-282-828

Kleopátra Patika, Szabadság u. 40.: 06-57-424-046, 06-30-244-1456

II. Tarlófesztivál Jászfényszarun

Jászfényszaru Város Önkormányzata szeretettel meghívja a 2009. augusztus 1-én (szombaton) megrendezésre kerülő Tarlófesztiválra.

Helyszín:

Jászfényszaru, a 32-es főút körforgalmi csomópontjától a vasútállomás felé haladva a jobb oldali tarló

Programok:

Tarlón:

9 órától 12 óráig – Tarló hétpróba verseny (bálaépítés, ügyességi próbák) 13 óra – Helyi fogathajtók bemutatója 17 óra – Huszárok lovas bemutatója

Folkszínpadon:

12 órától – Jó ebédhez szól a nóta 13.30 óra – Tarló hétpróba és kenyérsütő verseny eredményhirdetése, díjak átadása 14 óra – Aratódalok, népi komédiák, néptánc 18 órától – Népzenei koncert – CimbaliBand (Tura)

Kísérő programok:

Kézműves sátor: szalmafonás, sógyurma-, gabonakép-készítés stb., szalma játszótér, bála-labirintus, Jász Íjász bemutató, jurta sátorállítás, lovas kocsikázás, lovagoltatás, aratás során használt gépek, eszközök kiállítása, bemutatója, kirakodó vásár, kemencés tejfölös lángos sütés, étkezési, italfogyasztási lehetőség

Bővebb információ:

Tóth Tibor: 30/337-3336 tarlofesztival@jaszfenyszaru.hu

Buszjárat a Tarlófesztiválra:

A Templomi buszvárótól 9 órakor s azt követően páratlan órakor (11-13-15-17 óra) különjáratú ingyenes autóbuszt indít az önkormányzat a Tarlófesztivál helyszínére. Páros órákban (10-12-14-16-18 és 19 óra 30 perckor pedig vissza a Tarlófesztivál helyszínéről a templomi buszváróig. Az autóbuszra a helyijárat megállóiban lehet fel-, illetve leszállni.

XXII. Nemzetközi mézvásár

2009. augusztus 1-én ismét megrendezik Jászberényben a XXII. Nemzetközi mézvásárt és méhésztalálkozót. A rendezvény alatt megtekinthető a méhészeti eszközök kiállítása és vására. A helyszínen kostolók, kis- és nagytételű mézértékesítése is lesz. A mézvásár egész területére díjtalan a belépés.

Program:

10.00 óra Megnyitó 10.30 óra Mézkirálynő jelöltek

10.45 óra Élő méhcsalád kezelésének bemutatója méhszúrás veszélye

11.00 óra Füstölőgyújtó és keretszegező verseny

11.30 óra Mézes sütemények, mézeskalács bemutató

12.00 óra Kulturális műsor

Sztárvendég: Détár Enikő

14.30 óra Mézkirálynő választás

Tombolasorsolás Főnyeremény: 28 MB 1/2 keretes rozsdamentes, automataszabályzós 220 V-os pergető a Dávid Méhészeti Eszköz és Gépgyártótól (értéke 350.000 Ft)

8.00-15.00 óra

- Méhészeti eszközök kiállítása és vására, kis- és nagytételű mézértékesítés
- Méhészek, mézfelvásárlók, méhészeti eszközgyártók találkozója
- Méz és méhészeti termékek kóstolója
- Pollenvizsgálat hozott minták alapján
- Népművészeti kirakodóvásár

Az Agrárkamara közleménye

Az utóbbi hónapokban számos gazdálkodó életét nehezítette meg a túl szigorú szabályrendszer, illetve az erre hivatkozva kirótt – akár 200 ezer forintos – büntetés. Az útvonalengedélyek kiváltása túl hosszadalmas és bürokratikus volt, ráadásul sok esetben előre nem is tudják a gazdálkodók megmondani, hogy mikor fognak a nagy gépekkel az utakon közlekedni.

Megduplázták a kistérségi területhatárt, egyszerűsítik az engedélykérelmet.

Az agrár-, a közlekedési tárca, az agrárérdek-képviseletek, illetve a köztestületként működő Magyar Agrárkamara hosszú hónapok óta egyeztettek az új szabályozásról. A kistérségi terület határát a telephelytől számítva 25-ről 50 kilométerre bővítették. Az egy évre szóló kistérségi útvonal-engedélyért a korábbi nettó 12 ezer forint helyett 4800 forint plusz áfát kell fi-

Gőgös Zoltán, a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium államtitkára ígéretet tett az Agrárkamarának arra, hogy az év végéig lehetővé teszik az engedélykérelmek elektronikus benyújtását is.

A rendelet tovább egyszerűsítette az útvonalengedély-kérelem adatlapját. A négy méter szélességet meg nem haladó járművek esetében a 8000 jármű átlagos napi forgalmi értéknél kisebb forgalmú főutak tekintetében a napszakkorlátozást feloldották. A korlátozás alá eső utakat föl kell tüntetni a kistérségi engedélyekben. A bírságot is sávosan szabják ki, a mulasztás, cselekmény mértékétől függően 10-150 ezer forintot kell fizetni a szabályt sértőknek. A felek egyeztetnek még a díjfizetési kötelezettség alóli felmentésről és a sárga villogó használatáról.

http://heol.hu/heves/gazdasag/szazezrekbefaj-ha-nincs-utvonalengedely-158620

Egyházközségi zarándoklat Mátraverebély-Szentkútra

A jászfényszarui egyházközségben évszázados múltra visszanyúló Mátraverebély-szentkúti zarándoklatot idén 2009. június 21-én a Jézus Szent Szíve búcsú napján tar-

Egyházközségünkből a hagyományok szerint idén is a búcsú előtti napon, szombaton gyalogos illetve kerékpáros zarándokok is indultak. A nyolc gyalogos zarándok június 20-án hajnali 4 órakor Plébánosunk áldásával indult el. Utunk a Zagyva parton vezetett végig, ahol egyedüli nehézségként a helyenként rendkívül magas és gyomos fűtenger jelentette. Jobbágyi után letértünk a Zagyva-töltésről és az erdőn keresztül Szurdokpüspökire értünk, ahonnan Pásztóra tartottunk. Pásztótól Sámsonházáig kocsival mentünk, hogy a hegyet megmászva átjussunk Szentkútra. Sajnos azonban az elhanyagolt jelzések miatt az erdőben alaposan eltévedtünk, míg végül a Szentkút melletti alig 100 lelkes faluba: Szúpatakra értünk. Innen este kilenc órára érkeztünk meg végre a kegyhelyre. Hála Istennek az időjárás kitűnő volt. Eső, csupán utunk vége felé esett.

(Ugyanakkor, mint később megtudtuk, Otthon jelentős eső esett.)

A tizenkét kerékpáros zarándok szintén június 20-án délelőtt fél kilenckor indult neki az 59 km-es útnak. Utazásuk Hatvanon, Jobbágyin, Lőrincin, Szurdokpüspökin,

Zarándoklat Jászfényszaruról 1964 júniusában

Pásztón és Apcon vezetett végig. A bicikliseket Mátaverebélyben nagy örömmel fogadták, de Szentkúton még annál is nagyobbal, ahová negyed ötkor érkezett meg a csapat. Fontos megemlítenem, hogy mind a gyalogosok, mind a kerékpárosok mellett kísérő autók nagy segítségünkre voltak a zarándoklat alatt.

Szentkúton pedig a lelkes segítségnek hála ízletes babgulyás, terített asztal és megvetett ágy várta az elfáradt zarándokokat, melyet ezúton is köszönünk.

Vasárnap reggel már fél nyolc előtt megérkeztek három busszal a jászfényszarui és pusztamonostori zarándokok, akiket a kegyhely ferences vezetése köszöntött. A délelőtt folyamán még sok autóval érkező jórészt fényszarui és monostori zarándok csatlakozott hozzánk. A reggeli esők

miatt az ünnepi szentmise a templomban lett megtartva, azonban a körmenetet már sikerült a szabadban megtartani. A szertartást az ünnepi áldás zárta le. Ezt követően elkezdett esni az eső, így a zarándokok nagy része hazain-

Míg Szentkúton esett addig Fényszarun szép nyári idő fogadta a hazatérőket.

Farkas Kristóf Vince

Fotó: Farkas Kristóf Vince

Gasztronómia

Falunapok Jásztelken

2009. május 16-án, immár negyedik alkalommal rendezték meg találkozójukat a pörkölttorta-készítők Jászteleken. A programot idén az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program "Vidéki rendezvények, falunapok 2009" pályázat támogatásával szervezték meg a községben. Az egésznapos eseménysorozat megmozgatta nem csak a település, de a környék egész lakosságát. Az idei rendezvény a tavalyihoz hasonlóan nagy érdeklődésre tartott számot. A falunap összehozta a község apraját-nagyját, erősítette az összetartozás érzését, közösségi élményt nyújtott. A jászsági tortakészítők mellett a jászkarajenői, nádudvari, szigetszentmiklósi, sajószögedi és zsámbéki tortakészítők is bemutatták ötletes tortadekorációikat, melynek témája volt: "Itt van a május, virágzik a szerelem". Nem volt könnyű helyzetben a zsűri, hosszasan tanácskoztak a nyertesek kihirdetése előtt.

A szervezők lehetőséget biztosítottak helyi és környékbeli előadók bemutatkozására. Az Akácvirág Dalkör műsora nagy siker volt, kora délután az érdeklődők részt vehettek "Jánoska eresztésen is".

A vendéglátás gerincét a település, vagy kistérség jellegzetes, tradicionális gasztronómiai kínálata adta.

"Mivel a cukor a XX. század kezdetéig luxuscikknek számított, használata rangot, presztízst jelentett. Ilyen rangjelző volt az 1900-as évektől a nagy ünnepeken megjelenő, cukor alapanyagú pörkölttorta is. Az édesség szakácskönyvi leírása azonban ennél sokkal régebbi keletű. Az eljárás alapjának – cukorolvasztás, majd valamilyen szilárd anyagnak a cukorba keverése – korai leírását már 1743-ból ismerjük. Az ott közölt édesség neve: török papiros. A receptje a következő: "Végy szép aprón szitált nádmézet, a mennyit akarsz, czitromlevet szűrj által egy ruhán, tedd a nádmézet egy serpenyőben a tűzre, forrald meg jól, töltsd a czitromlevet a forró nádméz közé, hadd összve főni, olly vastagon mint egy hig kása, végy ollyan virágokat a minéműeket akarsz, vagdald apróra, szárazd meg, elegyitsd közibe, tégy pléhformát az ostyára, kinek feneke nints, és a mikor kemény lesz, töltsd belé, a midőn penig megkeményedik eheted."

A török papiros olvasztott cukor és virág-, valószínűleg – talán a jelzője is erre utal – rózsaszirom keveréke. A dióval, illetve mandulával készült grillázs leírása Magyarországon egy 1795 után megjelent szakácskönyvben szerepel először kriliás néven. Az édesség elnevezése a szakirodalomban grillázs, pörkölt-, dió- vagy égetett cukortorta.

Az idősek visszaemlékezései szerint a pörkölttorta a harmincas évektől a lakodalmak kedvenc édességének számított. Egyszerűbb formáit a háziasszonyok többsége hajdan meg tudta csinálni. Amíg nem terjedtek el a különféle krémekkel töltött piskótatorták, addig a vendégek közül sokan pörkölttortát vittek lakodalmakba. Egy-egy lakodalomra akár 5-6 pörkölttorta is összejött, mivel a háziak is rendelhették és a legközelebbi rokonok, vendégek is vihették ajándékba. Ez a cukrászati remekmű vidéken máig gyakran kerül eljegyzéseken, lakodalmakon, keresztelőkön, születés- és névnapokon az ünnepi asztalra"

http://www.umvp.eu/?q=hirek/megvalosult-az-elso-falunap-a-jaszsagban

Dósai Napok

Jászdózsa Önkormányzata 2009. július 3-4-5-én rendezte meg a XV. Dósai Napokat.

A XIX. sz. elején épült Tarna hídja szépséges látványa készteti megállásra a betérő vendéget, majd a Jászsági Társulás munkatársai láttak el kellő információs anyaggal bennünket – az érdeklődő vendégek pedig keresték s kérték a Pipafüstöt. A következő lépésnél pedig megkóstolhattuk a "Jászok Kincse" dósai artézi kút üdítő (jelentős jodid tartalmú) vizét s megtudhattuk, hogy a 221 méteres mélyfúrású, vörösréz béléscsöveskút egyedülálló hazai műszaki szakmatörténeti emlék, rusztikus kifolyójával idegenforgalmi nevezetesség. Neve védelem alatt áll s 2003-ban elismert természetes ásványvízzé minősítették.

A kellemes ligetes téren, az árnyat adó fák alatt kézműves foglalkozásra invitálták kicsiket és nagyokat a Kerek Udvar Kézművestár művészei, akiket régi ismerősként

köszönthettünk, hiszen "projekt résztvevőként", kiállítóként többször is láthattuk már munkájukat Jászfényszarun is. Nem maradhattunk itt sem sokáig, mert ínycsiklandozó illatok csábítottak tovább a templom mögötti árnyas térre. Itt került megrendezésre a "Jászsági népiétel Főzőverseny Bollok Feri emlékére". A párolgó ételek illata, a vidám citeramuzsika, az ízléses terítés, a hagyományos módon készített kürtőskalács-sütés látványa az emberek kedvessége, nyitottsága magával ragadó volt. Déli 12 órát ütött a templom harangja, amikor útjára indult a bíráló bizottság. Megtudtuk, hogy 26 csapat (!) nevezett a színvonalas vetélkedőre. A zsűri mellé szegődve láttuk, hogy igényes nevező lapokat töltöttek ki a versenyző csapatok: csapatnév, a szakács neve, étel megnevezése és készítésének leírása, hozzávalók és a kötődő érdekességek stb. A bizottság elnöke természetesen alaposan ki is faggatta a csapat "főszakácsát". Mi is így lehettünk tanúi a pandúrgulyás készítés fortélyainak (a Pipafüst III. évfolyam, 5. számában részletesen mi is közöltük a történetet, receptet).

A bíráló bizottság elnöke a szolnoki Csányi Sándor, a Szolnoki Gulyás Fesztivál Egyesület elnöke, Benke Laci bácsival a Magyar Gasztronómiai Fesztivál Szövetségének

társelnöke, a Magyar Hagyományőrző Világszövetség elnökségének tagja, az Első Magyar Fehérasztal Lovagrend nagy bronz keresztjének kitüntetettje, a Csányi Konyha vezetője, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzat éttermében és büféjében.

Csányi úr hazánk konyhai kultúrájáról, a magyar étkekről így nyilatkozott: – A magyar konyha fő jellegzetessége a pörkölt, és a világ bennünket erről ismer. Megvan a sajátos magyar íz világunk.

A Kárpát-medence – jelenlegi – határon kívüli magyarjai még tudják, mi a paprikás, mi a gulyás és mi a pörkölt, a globalizálódott anyaországban már kevesebb háziasszony van tisztában a különbségekkel.

Amikor a hagymát feltesszük fonnyasztani és arra rátesszük a húst, akkor paprikást főzünk. Amikor a hússal kezdünk, egy kicsit megpörköljük és utána tesszük rá a már fonnyasztott hagymát, akkor pörköltet készítünk.

Ha gulyásról beszélünk, akkor a bográcsba, vagy edénybe mindent beleteszünk, szép lassan összefőzzük, majd a végén adjuk hozzá a burgonyát, vagy tésztát, ki, hogyan szereti. Ez a hármas főzési technika jellemző a magyarságra.

A Dósai Alkotó Tábor kiállítása, ikon kiállítás, fotókiállítás, művészeti csoportok fellépése, a változatos nyáresti muzsika s a rendezvény központi, szép helyszíne elismerésre méltó – gratulálunk!

Kovács Béláné Pető Magdolna